

Bài 19. Thực hành : Sơ cứu cầm máu

I – MỤC TIÊU

– Phân biệt vết thương làm tổn thương tĩnh mạch, động mạch hay chỉ là mao mạch.

– Rèn kĩ năng băng bó hoặc làm garô và biết những quy định khi đặt garô.

II – THÔNG TIN BỔ SUNG

– Đôi khi, chỉ là chảy máu mao mạch nhưng vết thương không thể tự ngừng chảy máu do trong máu thiếu các yếu tố gây đông máu. Trường hợp này cũng cần đưa ngay tới bệnh viện để các bác sĩ cứu chữa.

– Trong thực tế đời sống khi có vết thương chảy máu mao mạch (đứt tay hay đứt chân,...), dân gian thường dùng vài sợi thuốc lá hay thuốc lào, hoặc lông culi,... để dịt vào vết thương. Có thể cho học sinh giải thích cơ chế của trường hợp này nếu có thời gian.

III – PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC

– Chuẩn bị phương tiện thực hành như hướng dẫn trong SGK.

– Nếu có điều kiện thì chuẩn bị thêm : tranh in hay tranh vẽ màu phóng to các hình của bài, băng video hay đĩa CD minh hoạ các dạng chảy máu và các thao tác sơ cứu cầm máu cho mỗi trường hợp.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TIẾT HỌC

Mở bài :

– Có thể sử dụng câu dẫn của bài trong SGK để dẫn vào bài.

– Có thể mở bài theo cách nêu vấn đề bằng các câu hỏi kiểm tra kiến thức cũ :

+ Cơ thể em ước tính có mấy lít máu ?

+ Máu có vai trò gì với các hoạt động sống của cơ thể ?

– Vào bài bằng câu hỏi dẫn : Khi cơ thể bị thương chảy máu cần được xử trí kịp thời và đúng cách như thế nào ?

Bài hôm nay sẽ giúp chúng ta tìm hiểu vấn đề này.

Hoạt động 1 : Tìm hiểu về các dạng chảy máu

* Có thể tiến hành theo các bước :

– Mỗi học sinh tự thu nhận và xử lí thông tin qua phần III của bài ở nhà trước khi vào bài.

– Giáo viên điều khiển đại diện các tổ lên bảng điền vào các ô trống bằng những câu thích hợp :

Các dạng	Biểu hiện
1. Chảy máu mao mạch	
2. Chảy máu tĩnh mạch	
3. Chảy máu động mạch	

Hoạt động 2 : Tập băng bó vết thương ở lòng bàn tay

* Các bước tiến hành :

– Bước 1 : Tiến hành theo hướng dẫn của SGK dưới sự điều khiển của các tổ trưởng.

– Bước 2 : Mỗi tổ chọn một mẫu băng tốt nhất.

– Bước 3 : Giáo viên sẽ kiểm tra đánh giá mẫu băng của các tổ.

* Yêu cầu đánh giá : Mẫu băng phải đủ các bước, gọn, đẹp, không quá chặt, cũng không quá lỏng.

Hoạt động 3 : Tập băng vết thương ở cổ tay

* Các bước tiến hành : như hoạt động 2.

* Yêu cầu đánh giá :

– Vị trí dây garô cách vết thương không quá gần (> 5cm), cũng không quá xa.

– Mẫu băng phải đủ các bước, gọn, đẹp, không quá chặt, cũng không quá lỏng.

Hoạt động 4 : Thu hoạch

* Cách tiến hành :

– Mỗi học sinh tự làm ở nhà rồi nộp báo cáo cho giáo viên đánh giá.

– Giáo viên căn cứ vào đáp án để đánh giá và cho điểm.

* Lưu ý : Điểm ý thức kỉ luật và thái độ học tập nên chiếm từ 2/10 – 3/10

V – GỢI Ý ĐÁP ÁN CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CUỐI BÀI

Kiến thức :

Câu 1. Học sinh tự điền vào ô trống trong bảng sau :

	Chảy máu tĩnh mạch	Chảy máu động mạch
Biểu hiện	Tham khảo mục III – 1 của bài trong SGK	Tham khảo mục III – 1 của bài trong SGK
Cách xử lí	Tham khảo mục III – 2 của bài trong SGK	Tham khảo mục III – 2 của bài trong SGK

Câu 2.

* Những yêu cầu cơ bản của biện pháp buộc dây garô : Học sinh tự trả lời.

* Chỉ những vết thương chảy máu động mạch ở tay hoặc chân mới dùng được biện pháp buộc dây garô vì tay và chân là những mô đặc nên biện pháp buộc dây garô mới có hiệu quả cầm máu.

Câu 3. Ở những vị trí khác, biện pháp garô này vừa không có hiệu quả cầm máu (Ví dụ : vết thương ở bẹn, ở bụng), vừa có thể gây ra nguy hiểm tính mạng (ví dụ : vết thương ở đầu, mặt, cổ) do não chỉ cần thiếu O₂ khoảng 3/4 phút đã có thể bị tổn thương tới mức không thể hồi phục.

Kĩ năng : Học sinh tự điền vào các ô trống trong bảng 19 SGK trên cơ sở tham khảo mục III của bài trong SGK.